

ΜΑΘΗΜΑ 47

Ο ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΚΑΙ Η ΦΙΛΑΡΕΣΚΕΙΑ ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΑΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η Ιουλία, η κόρη του Αυγούστου, είχε αρχίσει να έχει πρόωρα άσπρες τρίχες, τις οποίες συνήθιζε να αφαιρεί κρυφά. Όταν άκουσε ο Αύγουστος αυτό το πράγμα, θέλησε να αποθαρρύνει την κόρη να κάνει αυτό. Με αυτό το σχέδιο κάποτε εμφανίστηκε ξαφνικά και έπιασε επ' αυτοφώρω τις κομμώτριες. Αν και ανακάλυψε άσπρες τρίχες πάνω στο φόρεμά τους, όμως ο Αύγουστος προσποιήθηκε πως δεν τις είδε και με άλλες κουβέντες παρέτεινε τον χρόνο, μέχρι που έφερε τη συζήτηση στην ηλικία. Τότε ρώτησε την κόρη του τι από τα δύο θα προτιμούσε να είναι μετά από μερικά χρόνια, ασπρομάλλα ή φαλακρή. Όταν εκείνη απάντησε «εγώ, πατέρα, προτιμώ να είμαι ασπρομάλλα», ο πατέρας προέβαλε σ' εκείνη το ψεύτικο επιχείρημα: «Δεν αμφιβάλλω ότι δεν θέλεις να είσαι φαλακρή. Γιατί, λοιπόν, δεν φοβάσαι μήπως αυτές εδώ σε κάνουν φαλακρή;»

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Α ΚΛΙΣΗ	Β ΚΛΙΣΗ	Γ ΚΛΙΣΗ	Ε ΚΛΙΣΗ
Iulia –ae: Θ filia –ae: Θ	Augustus –i: A cani –orum: A (δεν έχει ενικό) consilium –ii (i): O annus –i: A mendacium –ii (i): O	ornatrix –trici: Θ vestis –is: Θ sermo –onis: A mentio –onis: Θ aetas –atis: Θ pater –tris: A tempus –oris: O	res, rei: Θ

ΕΠΙΘΕΤΑ Β ΚΛΙΣΗΣ	ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ
canus, –a, –um (δεν σχηματίζει παραθετικά) calvus, –a, –um (δεν σχηματίζει παραθετικά)	qui, quae, quod (αναφορική) hic, haec, hoc (δεικτική) is, ea, id (οριστική - επαναληπτική) alius, -a, -ud (αόρ. αντ. ή αντωνυμικό επίθ.) uter, utra, utrum (ερωτηματική αντωνυμία ή αντωνυμικό επίθετο) aliquot (άκλιτη αόριστη αντωνυμία) ille, illa, illud (δεικτική) ego (προσωπική) quis, quis, quid (ερωτηματική ουσιαστική) iste, ista, istud (δεικτική) tu (προσωπική)

ΡΗΜΑΤΑ

Α ΣΥΖΥΓΙΑ	Β ΣΥΖΥΓΙΑ
dissimulo, dissimulavi, dissimulatum, dissimulare Interrogo, interrogavi, interrogatum, interrogare dubito, dubitavi, dubitatum, dubitare	habeo, habui, habitum, habēre soleo, solitus sum, solēre (ημιαποθετικό) deterreo, deterrui, deterritum, deterrēre video, vidi, visum, vidēre respondeo, respondi, responsum,

	respondēre timeo, timui, -, timere
--	---------------------------------------

Γ ΣΥΖΥΓΙΑ	Δ ΣΥΖΥΓΙΑ
coepi, coepisse (ελλειπτικό) lego, legi, lectum, legēre facio, feci, factum, facēre opprimo, oppressi, oppressum, opprimēre deprehendo, deprehendi, deprehensum, deprehendēre extraho, extrahi, extractum, extrahēre induco, induxi, inductum, inducēre obicio, obieci, obiectum, obicēre*	audio, audivi, auditum, audīre intervenio, interveni, interventum, intervenīre

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ
volo, volui, -, velle sum, fui, -, esse malo, malui, -, malle nolo, nolui, -, nolle

quos legere secreta solebat: δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική πρόταση στο canos, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία quos, εκφέρεται με οριστική (solebat) και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

quominus id faceret: δευτερεύουσα ονοματική πρόταση του quominus ως έμμεσο αντικείμενο στο απαρέμφατο deterrere· εισάγεται με τον σύνδεσμο quominus· εκφέρεται με υποτακτική, επειδή το περιεχόμενό της εκφράζει την πρόθεση του υποκειμένου του ρήματος της κύριας· συγκεκριμένα με υποτακτική παρατατικού γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (vult) και αναφέρεται στο παρελθόν (ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων: η πρόθεση είναι δηλ. ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή, συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση, και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της).

Etsi super vestem earum deprehendit canos,: δευτερεύουσα επιρρηματική εναντιωματική πρόταση· εισάγεται με τον εναντιωματικό σύνδεσμο etsi· εκφέρεται με οριστική γιατί εκφράζει μια πραγματική κατάσταση, παρά την οποία ισχύει το περιεχόμενο της κύριας πρότασης και συγκεκριμένα με οριστική παρακειμένου (deprehendit). Στην κύρια πρόταση υπάρχει το tamen.

donec induxit mentionem aetatis: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα της κύριας πρότασης· εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο donec· εκφέρεται με οριστική γιατί η πράξη μας ενδιαφέρει από καθαρά χρονική άποψη και συγκεκριμένα με οριστική παρακειμένου (induxit) και εκφράζει το υστερόχρονο.

utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva: δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση ως έμμεσο αντικείμενο στο interrogavit· εισάγεται με το utrum...an

(διμελής, ολικής αγνοίας)· εκφέρεται με υποτακτική (γιατί η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πρότασης)· συγκεκριμένα εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού (mallet) γιατί εξαρτάται από ιστορικό χρόνο (interrogavit) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.

Cum illa respondisset: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση· λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα της κύριας πρότασης, εισάγεται με τον ιστορικό / διηγηματικό cum (υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση κύριας και δευτερεύουσας, δημιουργεί μια σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσά τους είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου της υποτακτικής)· εκφέρεται με υποτακτική υπερσυντέλικου (respondisset) γιατί εξαρτάται από το ρήμα της κύριας πρότασης που είναι ιστορικού χρόνου (obiecit) και εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

quin calva esse nolis: δευτερεύουσα ονοματική πρόταση του quin, ως αντικείμενο στο dubito· εισάγεται με τον σύνδεσμο quin, εκφέρεται με υποτακτική επειδή το περιεχόμενό της εκφράζει την πρόθεση του υποκειμένου του ρήματος της κύριας· συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα (nolis) γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (dubito) και αναφέρεται στο παρόν-μέλλον (ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων: η πρόθεση είναι δηλ. ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή, συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση, και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της).

ne istae te calvam faciant: δευτερεύουσα ονοματική ενδοιαστική πρόταση, ως αντικείμενο στο times· εισάγεται με τον ενδοιαστικό σύνδεσμο ne γιατί ο φόβος είναι μήπως γίνει κάτι, εκφέρεται με υποτακτική (γιατί το περιεχόμενό της αφορά κάτι το ενδεχόμενο ή πιθανό)· συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα (faciant) γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (times) και αναφέρεται στο παρόν-μέλλον (ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων: ο φόβος είναι δηλαδή ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή, συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση, και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του).

Ασκήσεις

1. Να μεταφερθούν οι παρακάτω ρηματικοί τύποι στον τύπο που σας ζητείται για τον καθένα, στη φωνή που βρίσκονται:

cooperat: απαρέμφατο μέλλοντα (να ληφθεί υπ' όψιν το υποκείμενο)

solebat: β' ενικό υποτακτικής μέλλοντα (να ληφθεί υπ' όψιν το υποκείμενο)

voluit: γ' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα

faceret: β' ενικό προστακτικής ενεστώτα

intervenit: γ' ενικό οριστικής ενεστώτα

induxit: β' πληθυντικό προστακτικής ενεστώτα

mallet: α' πληθυντικό υποτακτικής παρατατικού

obiecit: β' πληθυντικό υποτακτικής παρατατικού

nolis: γ' πληθυντικό προστακτικής μέλλοντα

times: αιτιατική ενικού αρσενικού γένους μετοχής ενεστώτα

2.Να μεταφερθούν οι παρακάτω τύποι στις πτώσεις που ζητούνται για το καθένα:

mature: ο ίδιος τύπος στον υπερθετικό βαθμό

consilio: γενική ενικού

ornatrices: ονομαστική ενικού

vestem: αιτιατική πληθυντικού

aliis: δοτική ενικού

tempus: ονομαστική πληθυντικού

aetatis: γενική πληθυντικού

pater: γενική πληθυντικού

ego: αιτιατική ενικού, β' πρόσωπο

calva: κλητική ενικού, αρσενικό γένος

istae: δοτική ενικού, ουδέτερο γένος

3.Tum interrogavit...an calva: να μετατραπεί σε ευθεία ερώτηση.

4.Etsi super vestem earum deprehendit canos: Η ενεργητική σύνταξη να γίνει παθητική.